

ΤΑ ΤΑΞΙΑ ΤΟΥ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ
ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 1850, Χριστιάνα Λυτ
ΤΟ ΒΑΡΟΣΙ ΤΗΣ ΕΔΕΣΣΑΣ

Η ΒΙΛΛΑ ΤΡΕΒΙΖΑΝ

Μια ενετική βίλλα στο νομό Χανίων

Η ενετική βίλλα Τρεβιζάν, του 17ου αιώνα, βρίσκεται στην περιοχή Κόκκινο Μετόχι, της Επαρχίας Κισσάμου, του Νομού Χανίων, και αποτελεί μία από τις 120, περίπου, κατοικίες φεουδαρχών, κρητικής και ενετικής καταγωγής, που βρίσκονται διασκορπισμένες στην Κρητική ύπαιθρο.

Τη μόνη πηγή πληροφοριών για τις βίλλες αυτές αποτελεί, ακόμη και σήμερα, ο Guiseppe Gerolla, Ιταλός αρχιτέκτονας και αρχαιολόγος, που περιόδευσε στην Κρήτη στις αρχές του αιώνα, μετά από ανάθεση της πόλης της Βενετίας, για την καταγραφή της ενετικής αρχιτεκτονικής που υπήρχε ακόμα στο νησί. Στο μνημειώδες έργο του «*Monumenti Veneti nell'Isola di Creta*» (1905-1932) περιέγραψε και τεκμηρίωσε, με σχέδια και φωτογραφίες, την ενετική αρχιτεκτονική, όπως είχε διασωθεί μέχρι τις αρχές του αιώνα, ταξινομώντας το υλικό του σε κεφάλαια όπως οι πόλεις, τα μοναστήρια, τα οχυρωματικά έργα, οι βίλλες εξοχής, τα οικόσημα κλπ.

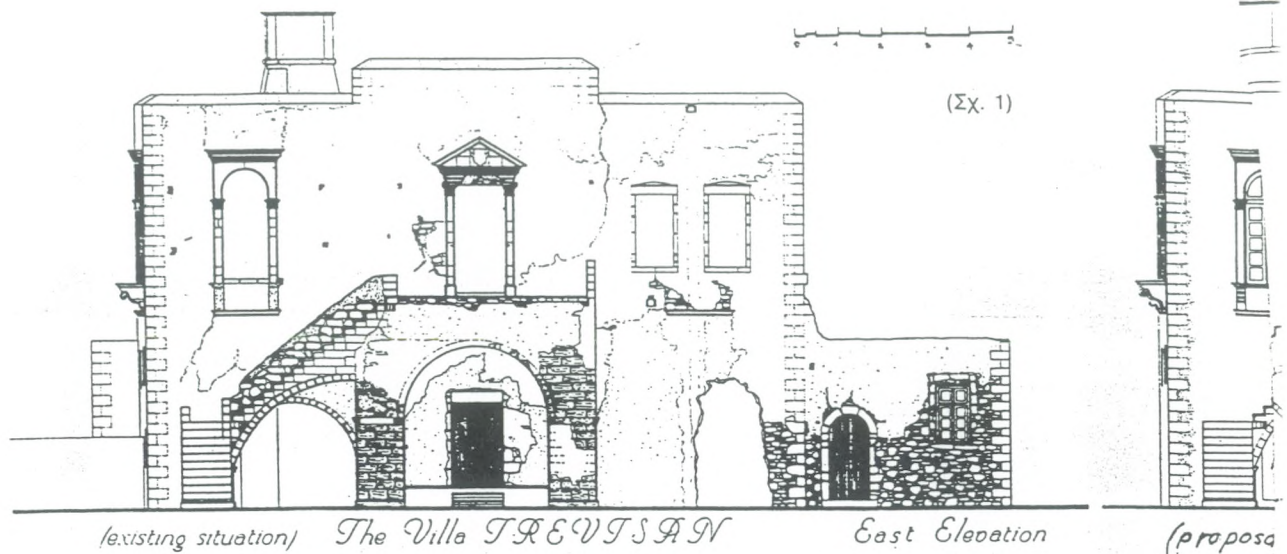
Εκτότε, δεν έχει γίνει καμία αναφορά ή έρευνα στις βίλλες αυτές για τον εντοπισμό, την καταγραφή και την αξιολόγησή τους. Ενώ η προσοχή είναι στραμμένη στα γνωστά βενετσιάνικα μνημεία και σύνολα (όπως οι παλιές πόλεις Χανίων και Ρεθύμνης, τα κάστρα, τα μοναστήρια κλπ.), η βενετσιάνικη αρχιτεκτονική της υπαίθρου παραμένει άγνωστη και αγνοημένη. Οι συνέπειες είναι καταστροφικές: κατεδάφιση, ερήμωση και εγκατάλειψη και, στην καλύτερη περίπτωση, μικροπροσθήκες και μετατροπές, που παραμορφώνουν το αρχικό κτίριο και καταστρέφουν τα αρχιτεκτονικά του μέλη. Ελάχιστες από τις βίλλες αυτές έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα μνημεία από το Υπ. Πολιτισμού (στο Νομό Χανίων, από τις 35 βίλλες που είχε επισημάνει ο G. Gerolla μόνο 4 έχουν χαρακτηριστεί), ενώ ο χαρακτηρισμός δεν έχει συνοδευθεί από καμία περαιτέρω ενέργεια προστασίας. Βρίσκονται εγκαταλειμμένες στην τύχη τους και στις διαθέσεις των

ιδιοκτητών τους.

Οι βίλλες αυτές εμφανίζονται στην Κρητική ύπαιθρο κατά τον τελευταίο αιώνα της Ενετικής κυριαρχίας (1210-1669) και μαρτυρούν μian εποχή εξαιρετικά σημαντική στη μακρόχρονη ιστορία της νήσου.

Είναι κτισμένες στο ρυθμό της Αναγέννησης, που είχε ήδη εκδηλωθεί στην Ιταλία από τον 5ο αιώνα, για να εξαπλωθεί αργότερα σε όλη την Ευρώπη.

Από ειδικές έρευνες και μελέτες στα αρχεία της Βενετίας, που έγιναν από ξένους αλλά, κυρίως, από Έλληνες ερευνητές, (Ν. Παναγιωτάκης, Γ. Σήφακας Στ. Σπανάκης, Σπ. Θεοτόκης, Α. Κύρου κ.α.), διαφαίνεται καθαρά ότι οι δύο τελευταίοι αιώνες της ενετοκρατίας στην Κρήτη έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική άνθιση της νήσου, που εκδηλώνεται με την Κρητική Αναγέννηση. Οι εσωτερικές εξεγέρσεις έχουν ήδη πάψει και το εμπόριο εξαπλώνεται εντυπωσιακά (το κρασί «*Malvasia*» εξάγεται μέχρι την

αυλή του Ερρίκου VIII στην Αγγλία), προσφέροντας ευημερία, όχι μόνο στους ευγενείς αλλά και σε μια νέα κοινωνική τάξη που ξεπροβάλλει, στους αστούς. Ο εξελληνισμός των Ενετών έχει εξαπλωθεί σε τέτοιο βαθμό, ώστε να ανησυχεί η Βενετία, ενώ οι συγγενείς, κυρίως οι Ενετοί, επιδίδονται στη μελέτη των αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων, κατά το πνεύμα της Αναγέννησης, και συγγράφουν πραγματείες για το ένδοξο παρελθόν της Κρήτης. Οι Ακαδημίες των Stravaganti, στο Ηράκλειο, και του Barozzi, στο Ρέθυμνο, ιδρύονται από τον 15ο, κιόλας, αιώνα και έχουν μέλη τους ποιητές και συγγραφείς από την αριστοκρατία της Κρήτης. Τα ποιήματα του Β. Κορνάρο γίνονται πολύ δημοφιλή σε όλη την Ανατολή. Όλη αυτή η άνθιση έμελλε να ανακοπεί με την κατάκτηση της νήσου από τους Τούρκους, το 1669. Και ενώ οι ιστορικές έρευνες είναι πολυάριθμες, λεπτομερείς και διαφωτίζουν πλήρως την περίοδο της Ενετοκρατίας στην Κρήτη, υπάρχουν ελάχιστες μελέτες για την αρχιτεκτονική και την πολεοδομία που αναπτύχθηκε και συνδέθηκε με την Αναγεννησιακή περίοδο της.

Η αρχιτεκτονική κληρονομιά της ενετικής περιόδου είναι τεράστια και εκδηλώνεται σε όλες τις μορφές της αρχιτεκτονικής και της πολεοδομίας: οι τρεις μεγαλύτερες πόλεις, το Ηράκλειο, τα Χανιά και το Ρέθυμνο, συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον και τελειοποιούν τη μεσαιωνική τους ταυτότητα: διαμορφώνονται με πυκνό και πολύπλοκο πολεοδομικό ιστό, όπου δεσπόζουν τα δημόσια κτίρια, οι κατοικίες των ευγενών, τα μοναστηριακά συγκροτήματα και οι θαυμαστές οχυρώσεις. Στην ύπαιθρο, αναπτύσσονται κάστρα που εξασφαλίζουν σιγουριά και προστασία, μοναστήρια και κατοικίες

φρουδαρχών.

Η βίλλα Τρεβιζάν αποτελεί ένα από τα ωραιότερα δείγματα φρουδαρχικής κατοικίας της υπαίθρου, και συνδυάζει υψηλή Αναγεννησιακή αρχιτεκτονική και προηγμένη τεχνική πέτρινων κτιρίων. Τοπικά στοιχεία, που διατηρήθηκαν μέσα από τη μακρόχρονη ιστορία και παράδοση της νήσου, έχουν επηρεάσει τόσο την αρχιτεκτονική σύνθεση όσο και την κατασκευή του κτιρίου. (Σχ. 1)

Τα αναγεννησιακά χαρακτηριστικά είναι ιδιαίτερα εμφανή στον όροφο που αποτελούσε την κατοικία, το «riano nobile», ενώ το ισόγειο χρησίμευε για την αποθήκευση της σοδειάς και τη φύλαξη των αλόγων και της οικογενειακής άμαξας. Στον όροφο, η κυρία είσοδος τονίζεται με παραστάδες και υπέρθυρο με αέτωμα, στο τύμπανο του οποίου είναι σκαλισμένο το οικόσημο της οικογένειας Τρεβιζάν. Τα πελώρια παράθυρα στις δύο κύριες όψεις είναι διακοσμημένα με πλαίσια και τοξωτά υπέρθυρα, και αρχικά έφεραν πέτρινα φουρούσια στη βάση τους. Εντυπωσιακό είναι επίσης το τεράστιο δίλοβο παράθυρο της δυτικής όψης, που καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος της εσωτερικής πλευράς της αίθουσας υποδοχής και χάριζε άπλετο φως και θέα προς την εξοχή. Η εξωτερική σκάλα προς τον όροφο, σημαντικό στοιχείο της πρόσοψης, στηρίζεται πάνω σε μια πρωτότυπη σύνθεση τόξων.

Την εσωτερική διακόσμηση αποτελούν στοιχεία σμιλευμένα σε πέτρα, όπως η φαρδιά κορνίζα κάτω από τα δοκάρια της οροφής της αίθουσας υποδοχής, τα φουρούσια που στηρίζουν τα δοκάρια οροφής στα υπόλοιπα δωμάτια του ορόφου, τα πλαίσια και τα υπέρθυρα γύρω από τις θύρες κλπ.

Στο ισόγειο, δύο οξυκόρυφα τόξα

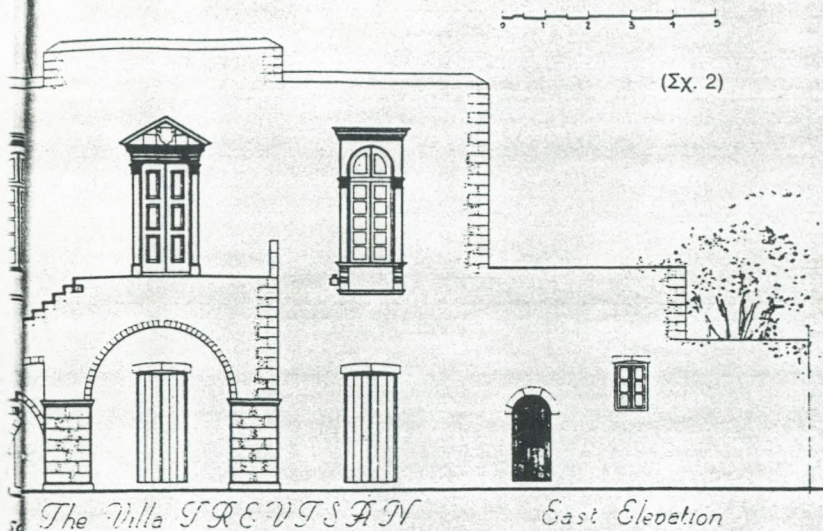
εξασφάλιζαν μεγάλα ανοίγματα στο χώρο, ενώ τέσσερα μικρότερα έκαναν δυνατή τη χρήση μικρότερων ξύλινων δοκών.

Ένα σύστημα από υδρορροές εξασφάλιζε όχι μόνο την απορροή ομβρίων από τα δώματα, αλλά και την απομάκρυνση του νερού που είχε χρησιμοποιηθεί στους διάφορους οικιστικούς χώρους. Από κατασκευαστική άποψη, παρ' όλο που η βίλλα Τρεβιζάν είναι ένα κτίριο σε ερειπιώδη κατάσταση (λείπει η στέγη και το ενδιάμεσο πάτωμα), εντούτοις δείχνει μια αξιοθαύμαστη αντοχή στο πέρασμα του χρόνου. Η πέτρινη κατασκευή διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση, παρ' όλες τις μετατροπές και τα ρήγματα που δέχθηκε αργότερα.

Οι ρωγμές που ξεκινούν από την οροφή και σβήνουν στο μεσοπάτωμα, οφείλονται μάλλον στη στατική ανισορροπία που δημιουργήθηκε από την απώλεια της στέγης και του μεσοπατώματος και έχουν ενταχθεί με τους σεισμούς της περιοχής.

Τα πλαίσια των ανοιγμάτων είναι τόσο σταθερά ενσωματωμένα στην τοιχοποιία, που δεν έχει προξενηθεί καμιά παραμόρφωσή τους. Πλήθος άλλων κατασκευαστικών λεπτομερειών μαρτυρούν προηγμένη τεχνική της πέτρας και του ξύλου.

Η μελέτη της βίλλας Τρεβιζάν αποτελείται από πέντε κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μια σύντομη ιστορική επισκόπηση της Κρήτης, ενώ αναπτύσσεται με λεπτομέρεια η Ενετική περίοδος με ιδιαίτερη έμφαση στους τρεις τελευταίους αιώνες και στους παράγοντες (πολιτικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς) που συνετέλεσαν στην εμφάνιση των κατοικιών αυτών της υπαίθρου (η Κρητική Αναγέννηση στη λογοτεχνία, η οικονομική άνθιση, η κοινωνική διάρθρωση, η σχέση της Κρήτης με τη μη-

(1986-1987) με υποτροφία του National Trust for Greece, London, που εκπροσωπείται στην Ελλάδα από την Ελληνική Εταιρεία.

The Villa Trevisan. A Venetian Villa in the Province of Chania, Crete

I. Sotiriou

The Venetian Villa Trevisan of the late 16th c. is located in the area of Kokkino Metochi, in the Southern Province of Chania, Crete, and is one of the 120, approximately, feudal residences of Venetian and Cretan nobility that were dispersed in the Cretan countryside.

These villas made their appearance in the last century of Venetian rule (1210-1669) and manifest a very important period in the long history of the island. The villa Trevisan represents one of the best examples of countryside feudal residences, since it combines Renaissance architecture and advanced construction methodology for stone buildings.

The subject of the villa Trevisan is seen through a historical background of the Venetian period in Crete and such factors as political, social and economic, that made possible the appearance of these countryside residences are analysed. The Venetian works in architecture and city-planning are mentioned in brief, while three other Venetian villas in the vicinity are presented, that bear certain similarities to the villa Trevisan: the villa at Rodopou, the villa Clussia at Natzipiana and the villa Retonda at Kalathenes.

The villa Trevisan itself is analysed and examined historically, architecturally and structurally. Furthermore, the different historic periods of the building are distinguished and the causes of the decay that have affected the static equilibrium and the appearance of the building are exposed. There are proposals for future uses, the architectural and structural restorations of the villa as well as for the treatment of stone.

The study of the villa Trevisan has been further documented with architectural drawings, depicting the existing situation, the additions and alterations of later periods and the proposed restoration.

The subject of the villa Trevisan was studied as a thesis by the article's author and was submitted to the University of York for the degree of Master of Arts in Conservation, in August 1987.

τρόπολη Βενετία κλπ.).

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται μια σύντομη αναφορά στις μορφές της αρχιτεκτονικής και πολεοδομίας που εκδηλώθηκαν στο νησί κατά την περίοδο της Ενετοκρατίας, όπως επίσης στο ισχύον, σήμερα, θεσμικό πλαίσιο και στον τρόπο προστασίας της πολιτιστικής αυτής κληρονομιάς. Στο τρίτο κεφάλαιο εξετάζονται τρεις άλλες ενετικές βίλλες της περιοχής, που έχουν επίσης χαρακτηριστεί από το Υπ.Π.Ο., οι βίλλες στα Ροδώπου, στις Καλάθηνες και στα Νατζηπιανά. Οι βίλλες αυτές παρουσιάζουν ορισμένες ομοιότητες στη ρυθμολογία και τυπολογία τους και δίνουν πληροφορίες για αρχιτεκτονικά και διακοσμητικά στοιχεία που λείπουν ή έχουν καταστραφεί στη βίλλα Τρεβιζάν.

Το τέταρτο κεφάλαιο είναι αφιερωμένο στη βίλλα Τρεβιζάν: αναλύονται και ερευνώνται ιστορικά η τοποθεσία, η αρχιτεκτονική και κατασκευαστική σύνθεση, τα αρχιτεκτονικά, διακοσμητικά και κατασκευαστικά στοιχεία σε λεπτομέρεια και η εσωτερική λειτουργία του κτιρίου. Επίσης γίνεται αναγνώριση των επεμβάσεων που έγιναν σε μεταγενέστερες περιόδους, όπως και των φθορών (και των αιτίων τους) που έχουν σημειωθεί στην πέτρινη κατασκευή και έχουν επηρεάσει τη στατική ισορροπία και την εμφάνιση του κτιρίου.

Στο κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνεται και μία πλήρης σειρά σχεδίων αποτύπωσης της υφιστάμενης κατάστασης του κτιρίου, που για πρώτη φορά γίνεται σε ενετική βίλλα της κρητικής υπαίθρου.

Το πέμπτο κεφάλαιο περιλαμβάνει προτάσεις για αναστήλωση και για πιθανές χρήσεις της βίλλας Τρεβιζάν. Αναλύονται πρώτοι οι λόγοι για τους οποίους η βίλλα Τρεβιζάν αξίζει να

διατηρηθεί σαν ένα από τα ωραιότερα δείγματα σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, Αναγεννησιακής αρχιτεκτονικής, άρρηκτα συνδεδεμένο με την ιστορική και αρχιτεκτονική συνέχεια του τόπου. Σε σύγκριση με τις άλλες τρεις βίλλες, βρίσκεται σε καλύτερη κατάσταση, ενώ οι μεταγενέστερες επεμβάσεις είναι εύκολα αναγνωρίσιμες και δεν έχουν αλλοιώσει αισθητά την αρχική μορφή του κτιρίου. Όλα τα στοιχεία υπάρχουν στη βίλλα Τρεβιζάν ή έχουν διασωθεί σε άλλες βίλλες (όπως το πελώριο δυτικό παράθυρο, που υπάρχει πανομοιότυπο στη βίλλα Ροδώπου), για μια σωστή και πλήρη αναστήλωση. Στο κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνονται προτάσεις για την αρχιτεκτονική και κατασκευαστική αναστήλωση της βίλλας, όπως και προτάσεις για την αποκατάσταση της φθοράς της πέτρας. Η αρχιτεκτονική πρόταση συνοδεύεται με πλήρη σειρά σχεδίων αποκατάστασης του κτιρίου. Τέλος, γίνεται σύγκριση του σχεδίου του G. Gerolla, όπως απεικονίζει τη βίλλα Τρεβιζάν, και των ευρημάτων της μελέτης ως προς την αρχική μορφή του κτιρίου. (Σχ. 2)

Ιωάννα Κ. Σωτηρίου

Αρχιτέκτων

Σημείωση

Η βίλλα Τρεβιζάν αποτελεί το θέμα της διατριβής της Ιωάννας Κ. Σωτηρίου, που υποβλήθηκε στο Πανεπιστήμιο του York τον Αύγουστο του 1987 για μεταπτυχιακό Master of Arts in Conservation. Η Ιωάννα Σωτηρίου έχει σπουδάσει αρχιτεκτονική στις Η.Π.Α. (B. Arch. και M.Sc. στο Πανεπιστήμιο Κολόμπια της Νέας Υόρκης) και εργάζεται στη Δ/νση Παραδοσιακών Οικισμών του Υπουργείου Χωροταξίας, από το 1977. Στην Αγγλία σπούδασε για ένα χρόνο

1. Ασημένιο τάσι του Μακρυγιάννη, Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, Αθήνα, αριθ. αντικ. 3730, Εξωτερική όψη.

ΤΑ ΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ

Στον Καθηγητή κύριο Δημ. Λουκάτο,
αφιέρωμα για τα 80 του χρόνια

Τα τάσια του Μακρυγιάννη, αντικείμενα επώνυμα πολυσήμαντης αξίας, αφού υπήρξαν προσωπικά σκεύη του πολυσυζητημένου Νεοέλληνα αγωνιστή, δημοσιεύονται για πρώτη φορά με την επιδίωξη να γίνουν ευρύτερα γνωστά σαν δείγματα ιδιαίτερης ιστορικής, λαογραφικής και καλλιτεχνικής σημασίας.

Ενδιαφέροντα στοιχεία αποδίδει ο συσχετισμός ανάμεσα στα γραπτά κείμενα* του Μακρυγιάννη και τις κούπες του, διότι αποκαλύπτει το στενό σύνδεσμο αντικειμένων και γραπτών μαρτυριών· απόρροια, ο συναρπαστικός διάλογος ανάμεσα στα «απελέκητα γράμματα»¹ και τα «πράγματα», όπου προσφιλείς εκφράσεις, προσωπικά συναισθήματα και εικόνες αλληλοσυμπληρώνονται, οδηγώντας σε μία αμεσώτερη προσέγγιση γνωριμίας.

Κατερίνα Κορρέ - Ζωγράφου

δρ. Φ., Λέκτορας Πανεπιστημίου Αθηνών

Το τάσι² (τάσι, το: κύπελλο· τουρκ. tas) ή κούπα³ (κούπα η, λατιν. cura) ή κίκαρη⁴ (στα Άγραφα), αντικείμενο αθαβές, ημισφαιρικό, συνήθως άωτο⁵ αλλά και κάποτε μόνωτο, με τοιχώματα κάθετα ή που «ανοίγουν» καθώς κατεβαίνουν προς το χείλος, με ομφαλό ή χωρίς στον εσωτερικό πυθμένα, με ιδιαίτερη βάση ή χωρίς, αποτελεί ένα από τα βασικά σκεύη τοποθέτησης ποσότητας συνήθως υγρού (νερού, κρασιού, γάλακτος - αντίστοιχα νερόκουπα, κρασόκουπα).

Το τάσι, σκεύος λειτουργικό, δεμένο με την καθημερινή ζωή του Νεοέλληνα, εξελίσσεται σε αντικείμενο που παίρνει μια ιδιαίτερη θέση στις ποικίλες πτυχές του λαϊκού βίου: στο δη-

μοτικό τραγούδι π.χ. συχνές είναι οι αναφορές όχι μόνο στο υλικό (ασήμι, γυαλί, κρύσταλλο, πορσελάνη), στην προέλευση (π.χ. κούπα «σαρακιώτικη»)⁶, στη χρήση (κρασόκουπα, νερόκουπα), στο χρώμα («παντζεχρένια»)⁷ αλλά και ο ιδιαίτερος θαυμασμός μπροστά στη θέασή του, πολύτιμο και ποικιλμένο με διάφορους τρόπους καθώς ήταν.

Η κούπα -το τάσι- στην περίπτωση των κλεφταρματολών και γενικότερα των αγωνιστών του 21 -ανήκει σε ένα τακίμι (σύνολο, «σετ») μαζί με τον υπόλοιπο οπλισμό και είναι χαρακτηριστικό πως όμοια ή συγγενή θεματολογικά στοιχεία διακοσμούν πάλες, ντουφέκια, χαρμπιά, μεντουλάρια και κούπες, πιθανή ένδειξη της

εκτέλεσης της παραγγελίας από τον ίδιο τεχνίτη σε ένα και το αυτό αργυροχοϊκό εργαστήριο εξ ου και οι τεχνολογικές σχέσεις ή το άμεσα σχετιζόμενο ρεπερτόριο που συνδέει «ομάδες»⁸ αντικειμένων.

Συχνές είναι οι αναφορές της κούπας στα κλέφτικα δημοτικά τραγούδια τα οποία, ευρύτερα, αποτελούν σημαντική πηγή γνώσης του οπλισμού⁹ των κλεφταρματολών. Γενικά στην ομάδα των τραγουδιών αυτών η κούπα θεωρείται σκεύος πολύτιμο που χρησιμοποιείται κυρίως για πόση κρασιού και νερού.

Σε κλέφτικο που συγκαταλέγεται ανάμεσα στα «αρχαιότερα» του είδους και αφορά στον αρματολό Μαλάμο¹⁰ που φέρεται ότι επαναστά-

- A) ADDITIONS AND ALTERATIONS OF LATER PERIODS
1. A straight-lintel door replaced the original arched door. The arch is hardly noticeable underneath the plaster.
 2. Few steps in front of the central ground floor door.
 3. A crude opening has been inflicted on the wall to provide access to the room behind.
 4. The window of the servants' building has been closed to make room for the addition of an arch in the interior.
 5. A new window has been opened.
 6. Two windows replaced the fenestras, similar to the one on the left, window.
 7. A drainage water spout and moulded channel have been added.
 8. A masonry parapet has been added to the stair.
 9. The lower part of the fenestral window has been destroyed. The stone brackets were cut and the stone plate that rested on top is missing.
- B) REMAINS OF VENETIAN FEATURES
- a. The cornice of the lower part of the original fenestral window.
 - b. The water spout used to drain the water from the bedroom.
 - c. The starting stone of the parapet over the terrace of the servants' building.
 - d. The angular corner denotes the end of the servants' building and the beginning of the garden wall at a lower level.

0 1 2 3 4 5

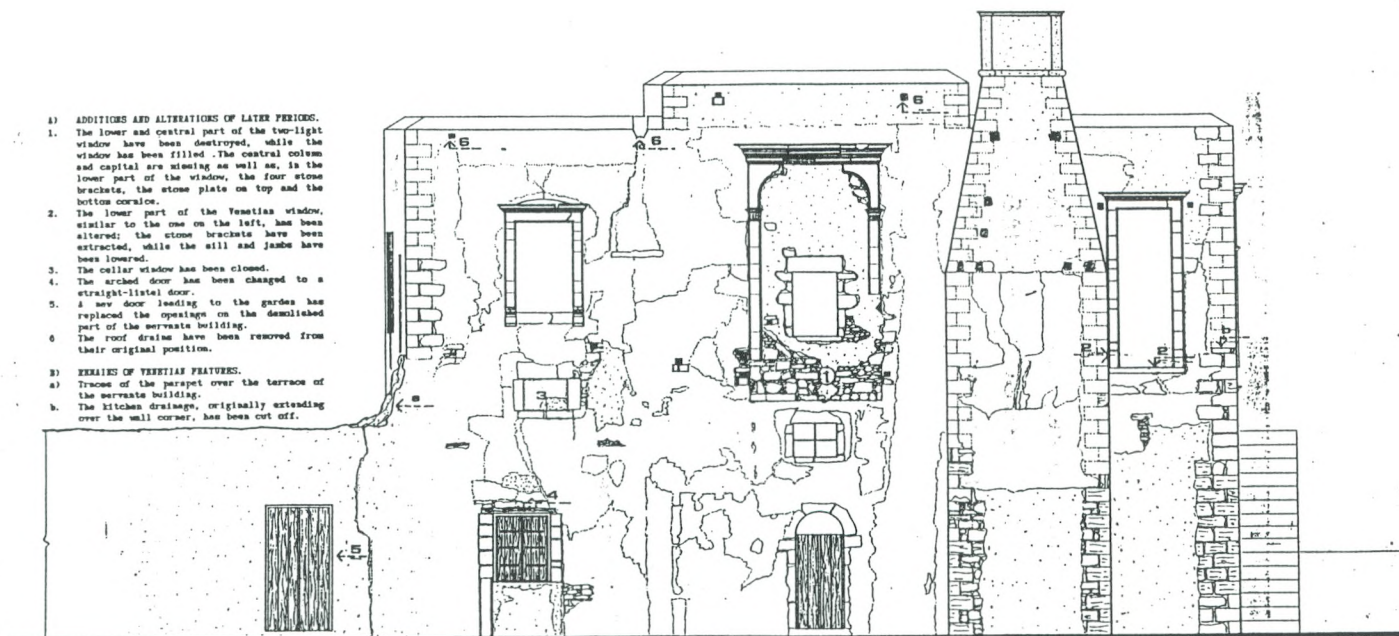
(existing situation) The Villa TREVTSAN East Elevation

ADDITIONS AND ALTERATIONS OF LATER PERIODS.

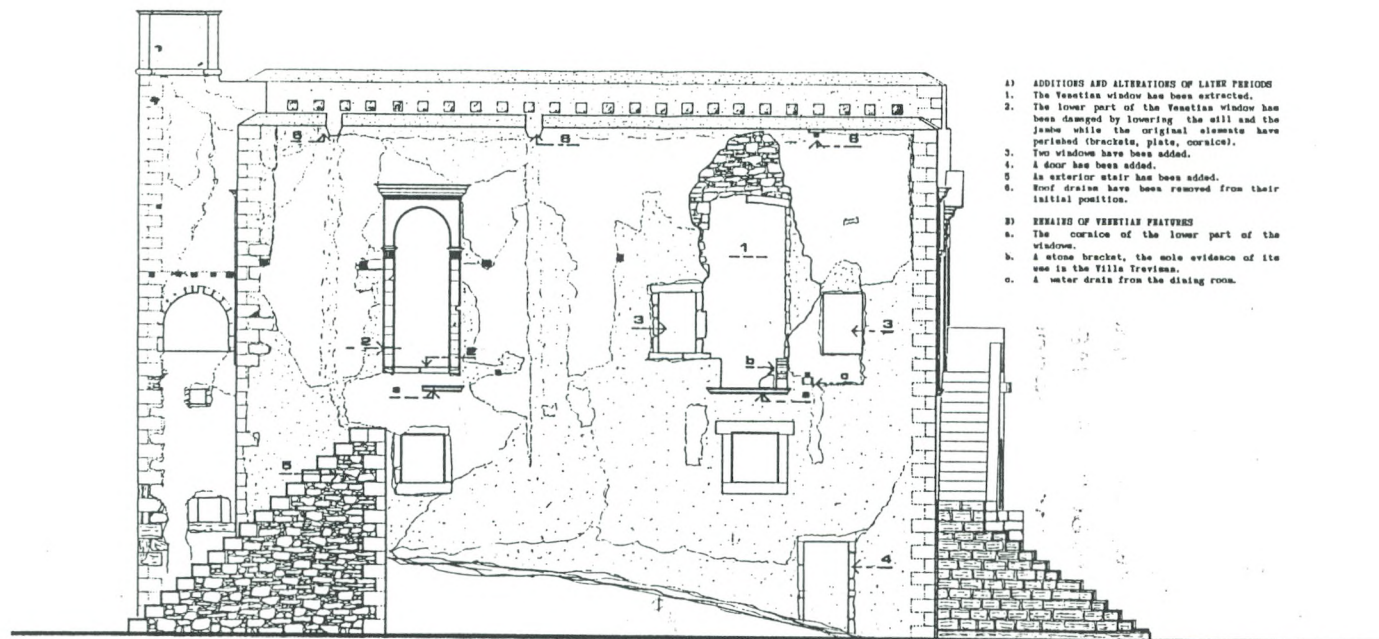
1. The lower and central part of the two-light window have been destroyed, while the window has been filled. The central column and capital are standing as well as, is the lower part of the window, the four stone brackets, the stone plate on top and the bottom coraice.
2. The lower part of the Venetian window, similar to the one on the left, has been altered; the stone brackets have been extracted, while the sill and jambs have been lowered.
3. The cellar window has been closed.
4. The arched door has been changed to a straight-litted door.
5. A new door leading to the garden has replaced the opening on the demolished part of the servants building.
6. The roof drains have been removed from their original position.

REMAINS OF VENETIAN FEATURES.

- a) Traces of the parapet over the terrace of the servants building.
- b. The kitchen drainage, originally extending over the wall corner, has been cut off.

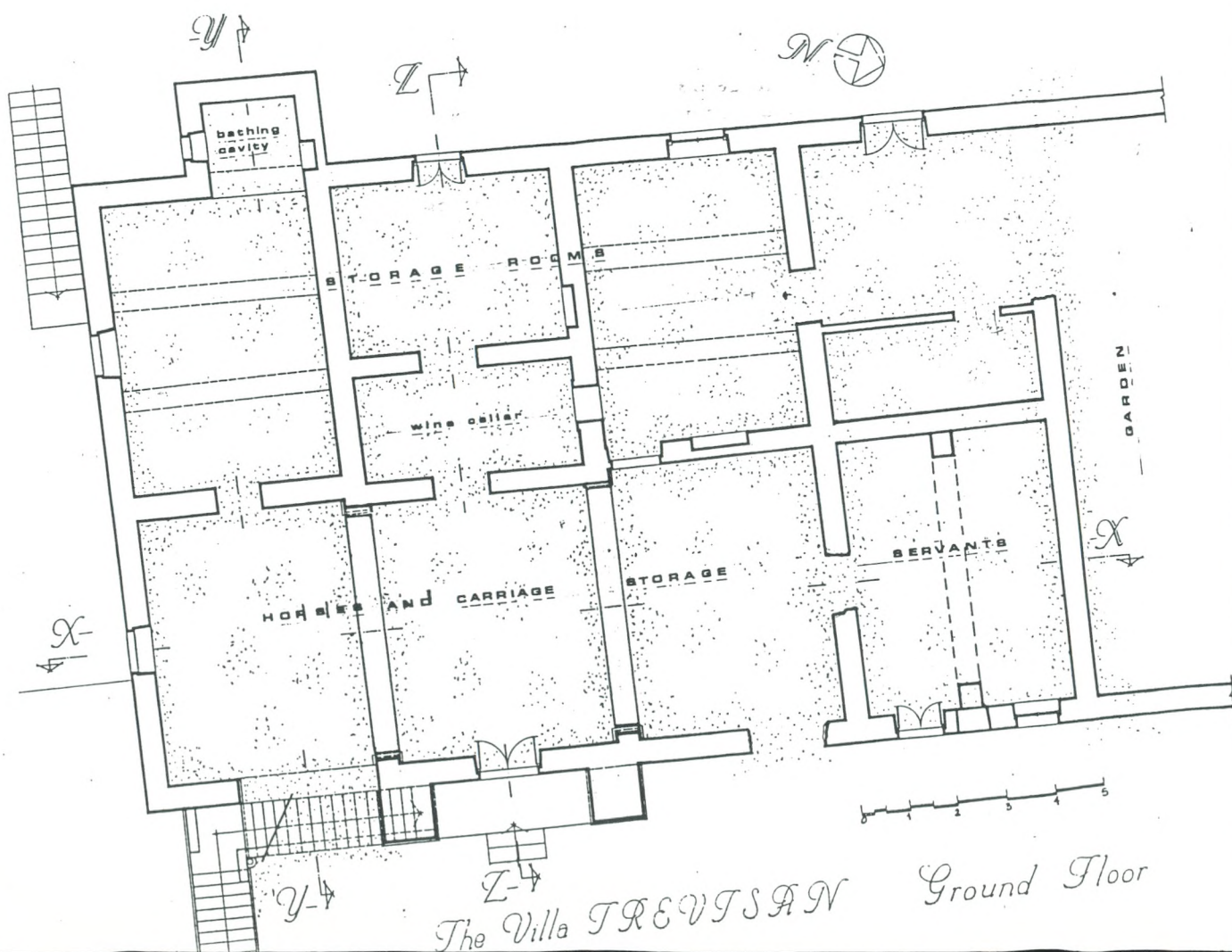

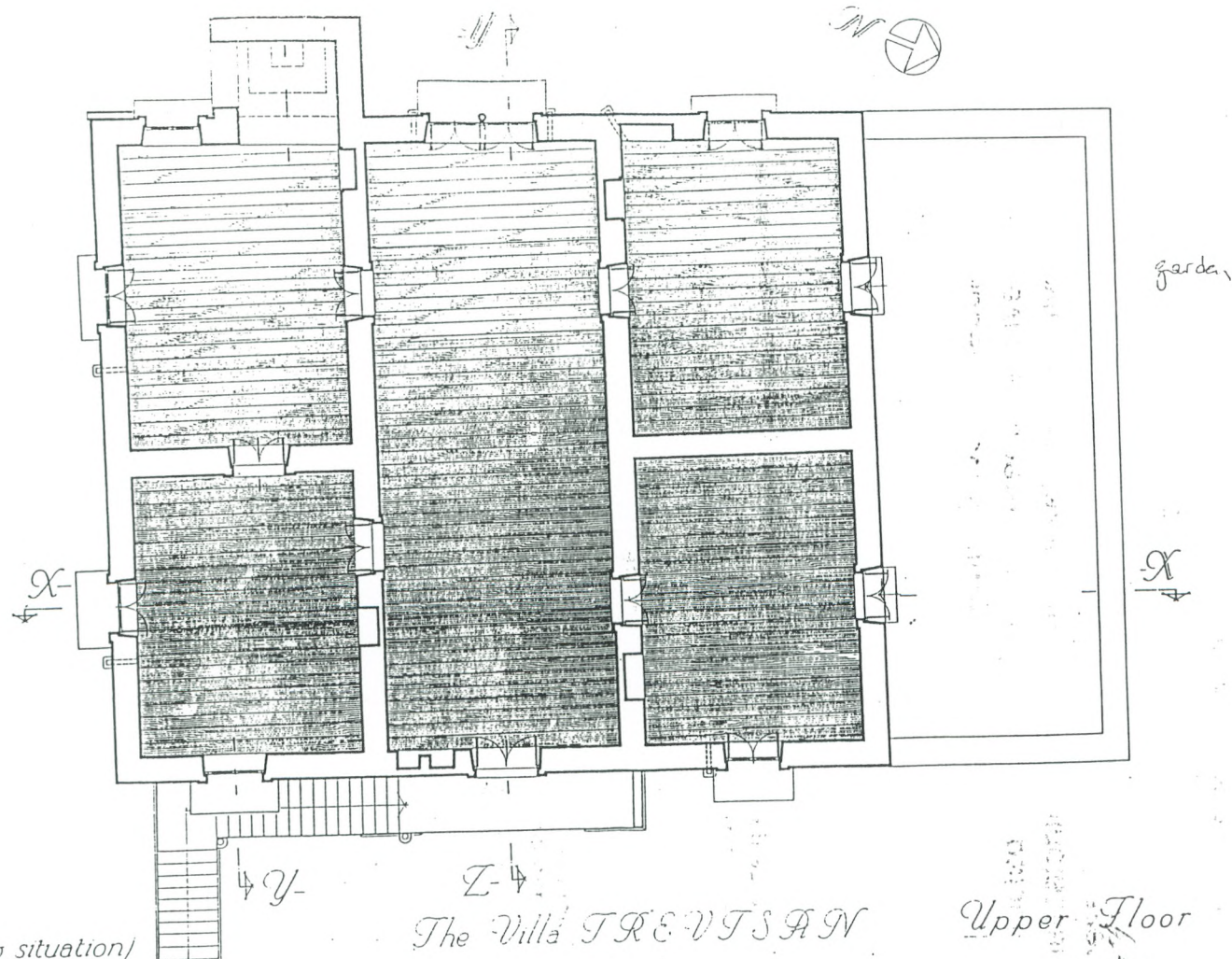
(existing situation) The Villa TREVISAN West Elevation.

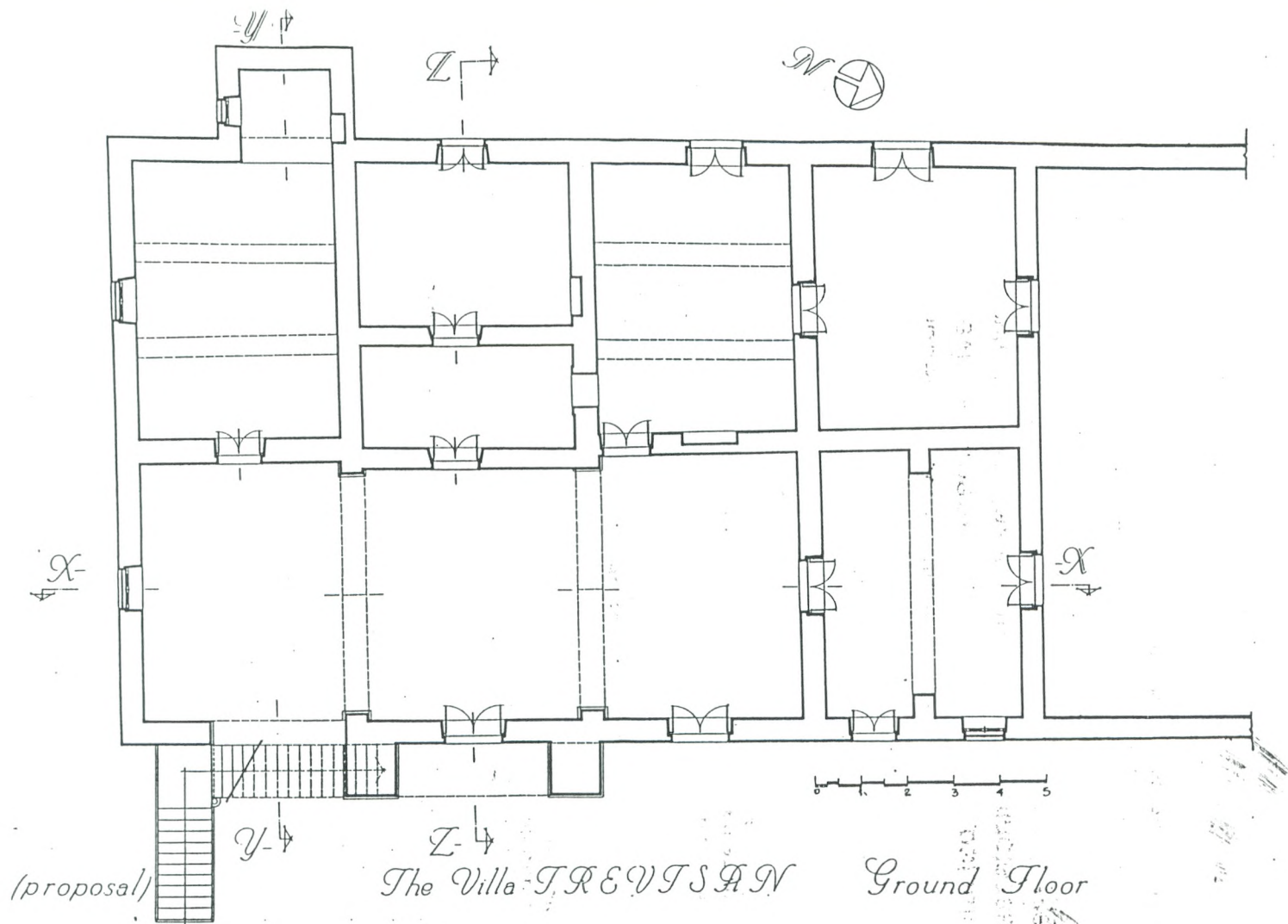

- ADDITIONS AND ALTERATIONS OF LATER PERIODS
1. The Venetian window has been extracted.
 2. The lower part of the Venetian window has been damaged by lowering the sill and the jamb while the original elements have perished (bracket, plate, cornice).
 3. Two windows have been added.
 4. A door has been added.
 5. An exterior stair has been added.
 6. Roof drains have been removed from their initial position.
- REMAINS OF VENETIAN FEATURES
- a. The cornice of the lower part of the window.
 - b. A stone bracket, the sole evidence of its use in the Villa Trevisan.
 - c. A water drain from the dining room.

(existing situation) The Villa TREVISAN South Elevation

The Villa TREVISSAN Ground Floor

